

АНГЛОМОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ СТАНДАРТІВ EMT І NOS: СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

ENGLISH TERMINOLOGY OF EMT AND NOS STANDARDS: STRUCTURE, SEMANTICS, AND TRANSLATION INTO UKRAINIAN

Янишин О.К.,

orcid.org/0000-0003-2539-7406

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри філології та перекладу

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Глинянюк А.В.,

orcid.org/0009-0005-6659-802X

викладач кафедри філології та перекладу

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Статтю присвячено комплексному структурному, семантичному та перекладознавчому аналізу англomовної термінології, що використовується у професійних та освітніх стандартах перекладачів, а саме у «Рамці компетентностей EMT» (2022), «Національних професійних стандартах з перекладу» (NOS-T) та «Національних професійних стандартах з усного перекладу» (NOS-I). Актуальність дослідження зумовлена потребою гармонізації української термінології у зв'язку з інтеграцією України до європейського освітнього простору та впровадженням нових стандартів підготовки фахівців.

Мета дослідження – виявити структурні моделі, семантичні особливості та перекладацькі стратегії спеціалізованої англomовної термінології, пов'язаної з підготовкою перекладачів, а також визначити основні закономірності її перекладу українською мовою. Корпус дослідження становить 373 термінологічні одиниці, відібрані методом суцільної вибірки з вищезазначених документів.

У результаті дослідження встановлено, що терміносистема професійних стандартів має ієрархічну структуру, а аналізована термінологія утворює цілісну та структуровану систему, яка відображає багатовимірний характер перекладацької діяльності, включаючи її когнітивні, технологічні, комунікативні та організаційні компоненти. Тематична класифікація виявила домінування термінів, які позначають професійні компетенції та перекладацькі процеси, що відповідає компетентнісній парадигмі, на якій ґрунтується сучасна підготовка перекладачів. Структурно-семантичний аналіз визначив домінування двокомпонентних моделей (N+N та Adj+N), переважання абстрактної семантики та обмежену метафоризацію та помірну полісемію. Найпродуктивнішими перекладацькими стратегіями є калькування, транскодування, модуляція, транспозиція та експлікація. Типові труднощі перекладу пов'язані з полісемією, міжмовним асиметричним характером, термінологічною варіацією та культурно-інституційними розбіжностями.

Результати дослідження можна використати у перекладацькій практиці, укладанні глосаріїв, стандартизації термінології та у професійній підготовці перекладачів.

Ключові слова: термінологія перекладознавства, стандарти EMT та NOS, перекладацькі стратегії, галузева терміносистема, професійна компетентність перекладача, термінологічна лакунарність.

This article presents a comprehensive structural, semantic and translation analysis of the English-language terminology used in the professional and educational standards for translators and interpreters, namely *the EMT Competence Framework* (2022), *the National Professional Standards for Translation (NOS-T)*, and *the National Professional Standards for Interpreting (NOS-I)*. The relevance of the study stems from the necessity to harmonise Ukrainian terminology in line with Ukraine's integration into the European educational and professional area and the development of new consistent Ukrainian standards of professional training.

The research aims to identify structural models, semantic characteristics and translation strategies of specialised English-language terminology related to translators and interpreters training and to determine the main patterns of its translation into Ukrainian. The research corpus comprises 373 terminological units, selected through a comprehensive sampling method from the above-mentioned documents.

The study found that the analysed terminology has hierarchical and makes up a coherent and structured system reflecting the multidimensional nature of translation activities, including its cognitive, technological, communicative, and organisational components. The thematic analysis revealed a predominance of terms denoting professional competences and translation processes, which corresponds to the competence-based paradigm underlying modern translator training. The structural analysis identified the prevalence of two-component models (N + N and Adj + N), while semantic analysis highlights the predominance of abstract concepts, limited metaphorisation and moderate polysemy. The study also identifies the most productive translation strategies, including calque, transcoding, modulation, transposition and explicitation. Particular attention is paid to problematic cases caused by polysemy, cross-linguistic asymmetry, terminological variation, and cultural and institutional gaps.

The results of the research can be utilised in translation practice, glossary compilation, terminology standardisation, and the professional training of translators and interpreters.

Key words: terminology of translation studies, EMT and NOS standards, translation strategies, domain-specific terminology, translator competence, terminological gaps.

Постановка проблеми. Євроінтеграційні прагнення України та поступова інтеграція вітчизняної вищої школи до загальноєвропейського освітнього простору посилюють запит на гармонізацію підходів до підготовки фахівців мовних спеціальностей. У цьому контексті перекладацька галузь є особливо чутливою, оскільки її регулює розгалужена система міжнародних стандартів, які висувають усталені вимоги до компетентнісного профілю перекладача та встановлюють уніфіковані критерії оцінювання його діяльності. Такі документи, як European Master's in Translation Competence Framework (EMT, 2022) [9], National Occupational Standards in Translation (NOS-T) [15] та National Occupational Standards in Interpreting (NOS-I) [14], формують термінологічну основу, що є базою сучасної моделі перекладача європейського рівня. Водночас відповідна україномовна терміносистема у цій сфері перебуває на етапі становлення: значна частина термінів не має усталених відповідників, термінологічні описи компетентностей і видів перекладацької діяльності відзначаються непослідовністю та варіативністю, а процеси стандартизації фахової мови відстають від темпів розвитку галузі. На сьогодні Україна активно розробляє нові галузеві стандарти вищої освіти зі спеціальності «Філологія», тому необхідність системного лінгвістичного осмислення та перекладознавчого аналізу англomовної термінології міжнародних стандартів та її адекватного відтворення українською мовою набуває практичної невідкладності.

Аналіз досліджень і публікацій засвідчив, що питання термінологічної системності та структурно-семантичних властивостей фахової лексики привертало увагу цілої низки вчених. Теоретичні засади термінознавства закладено в працях А. Дякова, Т. Кияка та З. Куделько [4], які схарактеризували структурні та семантичні параметри терміна. Закордонна наукова думка представлена роботами М. Cabré [8], R. Legarski [11], В. Rieger [12] та Н. Suonuuti [13], і підкреслює міждисциплінарний характер термінологічних досліджень. На визначальній ролі галузевої іншомовної термінології у формуванні професійного мислення майбутніх фахівців акцентував В. Гарапко [2]. І. Сімкова виділяє потребу узгодити термінологічні описи компетентностей і видів перекладацької діяльності у професійних стандартах із нормативними вимогами до підготовки перекладачів [6].

Проте, попри накопичений доробок у сфері загального та галузевого термінознавства, перекладознавства й дидактики, досі не здійснюва-

лося комплексне зіставне вивчення термінології професійних стандартів перекладацької діяльності в аспекті її структури, семантики та перекладу, що зумовлює актуальність цього дослідження в умовах інтеграції України до європейського професійного та освітнього простору. Поза увагою дослідників залишаються: системний опис продуктивних структурних моделей термінів у документах EMT, NOS-T та NOS-I; характеристика семантичних особливостей цієї терміносистеми (домінування абстрактних понять, прояви полісемії, обмеженість метафоризації); зіставний аналіз структурних розбіжностей між англійськими термінами та їхніми українськими відповідниками; опис перекладацьких стратегій і трансформацій, що застосовуються під час відтворення галузевої термінології; нарешті, систематизація проблемних випадків перекладу, спричинених міжмовною асиметрією, термінологічною варіативністю та культурно-інституційними лакунами. Усі зазначені аспекти формують невирішену частину проблеми, якій і присвячена ця стаття.

Формулювання завдання. Метою статті є встановлення закономірностей відтворення українською мовою англomовної термінології у сфері професійної підготовки та діяльності перекладачів на основі структурно-семантичного та перекладознавчого аналізу міжнародних стандартів EMT Competence Framework (2022) [9], NOS-T та NOS-I [15; 14].

У дослідженні застосовано комплекс **методів наукового дослідження**, що забезпечив всебічний аналіз термінологічного матеріалу, дібраного з професійних стандартів перекладацької галузі. Зокрема, проаналізовано нормативні документи (EMT Competence Framework [9], NOS in Translation [15], NOS in Interpreting [14]) та наукові джерела з термінознавства і перекладознавства. Описовий метод використано для з'ясування структури терміносистеми професійних стандартів і загальних характеристик англomовної термінології. Зіставний та перекладацький аналіз застосовано для добору українських відповідників і виявлення міжмовних розбіжностей. Структурно-семантичне моделювання визначило продуктивні моделі творення термінів та закономірності їх формування. До практичних емпіричних методів належать метод суцільної вибірки формування корпусу термінологічного матеріалу обсягом 373 одиниці), компонентний аналіз (виявлення внутрішньої семантичної структури термінів) і кількісний аналіз (визначення співвідношення тематичних груп і структурних моделей).

Виклад основного матеріалу дослідження.

Оскільки наше дослідження побудоване на термінології освітніх і професійних стандартів, які розглядаємо як первинне джерело галузевої термінології, розпочнімо з характеристики поняття «професійний стандарт». N. Kumar трактує поняття «професійний стандарт», як сукупність принципів, яких дотримуються для підтримання якості та рівня послуг, що надаються в певній галузі [10]. Професійний стандарт як нормативний документ певного типу не лише регламентує вимоги до фахівця, але й закріплює відповідну систему понять, без розуміння яких неможливе ні їх ефективне використання в практиці, ні адекватний переклад текстів самих професійних стандартів. Якщо за Ст. 39 Закону України «Про освіту», професійний стандарт – це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій, то освітній стандарт визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувача освіти відповідного рівня (Ст. 32 цього ж закону) [5]. Відтак, робимо висновок про тісний взаємозв'язок професійних і освітніх стандартів, оскільки перші визначають вимоги до змісту та характеру професійної діяльності, а другі – забезпечують формування відповідних компетентностей у процесі підготовки фахівців.

Професійні стандарти структуруються за принципом розподілу фахової діяльності на окремі функціональні складники, кожен з яких передбачає чіткі вимоги до необхідних знань і практичних умінь працівника та містить показники, за якими оцінюється рівень їх сформованості [7, с. 149].

European Master's in Translation Competence Framework 2022 р. (коротко – EMT), *National Occupational Standards in Interpreting* (скорочено – NOS-I) та *National Occupational Standards in Translation* (скорочення – NOS-T) є базовими регуляторами у сфері мовних послуг, оскільки саме вони окреслюють єдині підходи до організації перекладацької діяльності та підготовки до неї, описують компетентнісний профіль фахівця, фіксують етичні норми професійної поведінки, а також містять розгорнуту систему термінів і чіткі критерії оцінювання якості виконаних завдань. Завдяки своїй системності, нормативному статусу та високому рівню стандартизації ці стандарти становлять важливим джерелом формування термінології, фіксують систему понять, що описують компетентності, функції та результати діяльності перекладача.

У статті поняття «термін» вслід за А. Дяковим, Т. Кияком та З. Куделько розуміємо, як «спеціальне слово або словосполучення, що позначає професійне поняття у науці, виробництві, техніці чи управлінні, тобто у певній організованій галузі знань чи діяльності» [4, с. 10]. А вже сукупність термінів, які відтворюють систему понять певної предметної галузі, називаємо термінологією [3, с. 9]. Зауважимо, що, якщо загальна сукупність фахових слів, що функціонують у певній науковій чи професійній галузі для відображення її спеціальних концепцій формує термінологію, то упорядкована та структурно організована множина термінів, які тісно взаємопов'язані у системах, утворює терміносистему [1, с. 206].

На першому етапі дослідження здійснено тематичну класифікацію відібраних термінологічних одиниць, що дало змогу встановити змістові пріоритети досліджуваних стандартів і простежити структурну впорядкованість терміносистеми. За результатами аналізу професійних стандартів перекладацької діяльності виокремлено сім тематичних груп англomовної термінології:

1) професійні компетентності та різновиди знань (*language proficiency, information literacy, research skills, critical thinking, problem-solving skills, contextual knowledge, translation competence, linguistic competence, intercultural competence, domain-specific knowledge, bilingual skills*);

2) перекладацькі процеси, технології та інструменти (*machine translation output, post-editing of MT, reference corpora, translation tools, digital resources, translation workflow, translation memory, terminology management, MT output, file conversion, text segmentation*);

3) контроль та оцінювання якості перекладу (*semantic accuracy, pragmatic accuracy, contextual accuracy, error category, linguistic error, content error, coherence assessment, quality assurance, terminological accuracy, style consistency, performance review*);

4) усний переклад (*paralinguistic features consecutive interpreting, simultaneous interpreting, relay interpreting, remote interpreting, non-verbal cues, interpreting booth, interpreting mode, speaker intention analysis, sight interpreting*);

5) професійна діяльність, менеджмент і документація (*project timeline, service specifications, translation estimate, process documentation, project analysis, client agreement*);

6) комунікація та соціально-прагматичні аспекти (*message transfer, communication breakdown, non-verbal cues, paralinguistic features, audience comprehension, workflow management*,

task management, intellectual property, pragmatic equivalence, discourse conventions, interaction management);

7) навчання, розвиток і педагогічні поняття (*training materials, learning progression, learning outcomes, trainee interpreter, memory skills, attention to detail, preparation materials, skill development, mentoring process*).

Кількісні показники отримано шляхом застосування методу суцільної вибірки термінів із професійних стандартів EMT Competence Framework (2022), NOS-T та NOS-I. Загальний обсяг вибірки становить 373 термінологічні одиниці. Відсоткові значення обчислено як співвідношення кількості одиниць у межах кожної тематичної групи до загальної кількості відібраних термінів. Кількісний розподіл англомовної термінології за тематикою унаочнено на рисунку 1.

Найчисельнішою (95 одиниць, 27% обсягу вибірки) виявилася група термінів, що позначають професійні компетентності та різновиди знань, оскільки саме компетентнісний компонент становить концептуальне ядро сучасної моделі перекладача й визначає напрям розвитку галузевої термінології.

Друге за чисельністю місце (80 одиниць – 23%) посідають терміни на позначення перекладацьких процесів, технологій та інструментів, значна частка яких засвідчує зростання ролі цифрових технологій і спеціалізованих процедур у сучасній перекладацькій діяльності. Наявність термінів на позначення систем автоматизованого перекладу, термінологічних баз і форматів файлів, засвідчують гібридний характер переклада-

цької компетентності, що поєднує мовний і технологічний аспекти.

Третьою за обсягом (55 одиниць, 16%) є група термінів, пов'язаних із контролем та оцінюванням якості перекладу, оскільки обов'язковою частиною стандарту, як виду нормативного документа, є перелік критеріїв оцінювання, типології помилок і процедур контролю.

Четверта група термінів (50 термінів, 14%) стосується усного перекладу, його різновидів, умов здійснення та технік виконання та забезпечує повноту опису перекладацької діяльності, виокремлюючи усний переклад як окрему функціональну підсистему зі специфічними технологічними вимогами та ситуативними особливостями.

Меншими за кількістю, проте концептуально важливими є групи «Професійна діяльність, менеджмент і документація» (40 одиниць, 11%), «Комунікація та соціально-прагматичні аспекти» (20 одиниць, 6%) та «Навчання, розвиток і педагогічні поняття» (15 одиниць, 4%). Вони охоплюють організаційні, комунікативні та освітні аспекти перекладацької діяльності, без урахування яких її комплексний опис був би неповним.

Здійснений тематичний розподіл дозволив систематизувати термінологічний матеріал відповідно до сфер його функціонування та визначити основні напрями професійної діяльності перекладача, відображені у нормативних документах. Водночас одного лише тематичного групування недостатньо для повного розкриття особливостей терміносистеми, оскільки кожен термін належить не тільки до певної галузевої сфери, а й характеризується власною структурною та семантичною

Рис. 1. Кількісний розподіл термінології за тематичною ознакою

організацією. З огляду на це наступним етапом дослідження є семантичний аналіз термінів, що дає змогу простежити їхні значеннєві характеристики, визначити типи термінологічних значень, встановити системні взаємозв'язки між одиницями та з'ясувати закономірності формування термінів у межах досліджуваної галузі.

На семантичному рівні у цій терміносистемі чітко простежується перевага абстрактних понять. Такі терміни, як *coherence*, *consistency*, *accuracy*, *mediation*, *competence*, *adaptation*, *assessment*, позначають нематеріальні, процесуальні та когнітивні явища. Переважання абстрактної лексики є закономірним, оскільки нормативні документи спрямовані насамперед на опис компетентностей, процедур оцінювання та стандартів якості, а не на характеристику матеріальних об'єктів.

Метафоричні елементи у вибірці представлені незначною мірою. Окремі приклади метафоризації, зокрема *workflow* чи *communication flow*, фактично втратили образність і функціонують як усталені технічні позначення. Така ситуація відповідає загальній тенденції нормативних текстів до формалізованості, точності й однозначності.

Полісемія спостерігається помірно й переважно характерна для одиниць, які активно використовуються також у загальнонавчальній мові. Наприклад, *review* може позначати перегляд, рецензування або перевірку; *adaptation* – пристосування чи редагування тексту; *evaluation* – оцінку або процес оцінювання. Подібна семантична варіативність зумовлена широтою контекстів уживання та розмитістю міждисциплінарних меж, що робить необхідним урахування контексту під час перекладу.

Така варіативність ускладнює процес перекладу, оскільки зумовлена широким спектром контекстів уживання, нечіткими міждисциплінарними межами та змістовими відмінностями між англійською й українською мовами. Унаслідок цього пряме калькування часто виявляється неможливим і потребує детального контекстуального аналізу для добору адекватного перекладацького відповідника.

Отримані результати тематичної класифікації засвідчують, що терміносистема професійних стандартів перекладацької діяльності має чітко виражену ієрархічну структуру та відтворює ключові напрями функціонування галузі, мультивекторність перекладацької діяльності та охоплює її когнітивні, технологічні, процедурні й організаційні аспекти. Кількісне домінування термінів, пов'язаних із професійними компетентностями та перекладацькими процесами,

свідчить про орієнтацію сучасних стандартів на компетентнісний підхід і технологізацію перекладацької діяльності. Водночас наявність груп, що охоплюють комунікативні, організаційні та освітні аспекти, підтверджує міждисциплінарний характер перекладацької професії та її тісний зв'язок із міжкультурною комунікацією і педагогічною практикою. Такий розподіл термінів дозволяє розглядати досліджувану терміносистему як комплексну модель професійної діяльності перекладача.

На наступному етапі дослідження зіставлено структурні моделі термінів у двох мовах, що дозволило виявити низку закономірностей.

Найчисельнішою групою виявилися двокомпонентні терміни (79% корпусу). Англійська модель N + N, яка охоплює 63% цієї групи, в українській мові реалізується як узгодження іменників (*client feedback* – *відгук клієнта*, *risk management* – *управління ризиками*, *translation strategy* – *стратегія перекладу*, *translation memory* – *пам'ять перекладів*) або прикметниково-іменникова структура (*domain conventions* – *галузеві конвенції*, *genre adaptation* – *жанрова адаптація*). Другою за продуктивністю модель Adj + N (32%) зручна для позначення компетентностей, видів діяльності та якісних характеристик, притаманних стандартам ЕМТ і NOS-I/NOS-T: *confidential document* – *конфіденційний документ*, *remote interpreting* – *дистанційний усний переклад*, *linguistic competence* – *лінгвістична компетентність*.

Однокомпонентні терміни, які становлять 9% вибірки (наприклад, *register*, *corpus*, *glossary*), характеризуються високим рівнем відповідності, оскільки англійські іменники та герундіальні форми (як-от *accessibility*, *editing* та *note-taking*), здебільшого передаються українськими іменниками віддієслівного походження (*доступність*, *редагування* і *конспектування*).

Трикомпонентні терміни (6%), як-от *post-editing of MT*, *public speaking skills* або *emerging job profiles*, демонструють прагнення англійської мови до лаконічності. Приклади *user needs analysis* (аналіз потреб користувача) та *translation memory tool* (інструмент пам'яті перекладів) показують, що під час перекладу українська мова схильна розгортати ці структури за допомогою родового відмінка або підрядних зв'язків. Ця тенденція до розширення обсягу зберігається і для багатоконпонентних термінів, які складають лише 2% (*undertake remote interpreting assignments*, *physical, emotional and personal safety*), оскільки англійські моделі на кшталт *speaker intention analysis* чи *audio quality assessment* переклада-

ються як розлогі сполучення *аналіз наміру мовця* та *оцінювання якості аудіо*.

Окреме місце посідають аббревіатури (4%), які, попри низьку частотність, забезпечують точність нормативних текстів. Більшість із них, зокрема *CPD (Continuing Professional Development)*, *MT (Machine Translation)* та *QA (Quality Assurance)*, мають чіткі українські відповідники: *БПП* (безперервний професійний розвиток), *МП* (машинний переклад) та *QA* (забезпечення якості), що дозволяє уникнути подвійного трактування термінів.

Аналіз перекладних відповідників дозволив визначити п'ять основних стратегій передавання англomовної термінології. До інтернаціоналізмів, одиниць латинського чи грецького походження (*localisation* – локалізація, *modulation* – модуляція, *transcreation* – транскреація, *corpus* – корпус, *glossary* – глосарій) застосовується переважно транскодування, що сприяє уніфікації наукової мови. Для двокомпонентних моделей характерне буквальне відтворення складників – калькування: *back translation* – *зворотний переклад*, *source language* – *мова оригіналу*, *target language* – *мова перекладу*. Експлікацію вживають для розгортання змісту: *alignment* – вирівнювання текстів, *indemnity insurance* – страхування професійної відповідальності. Транспозиція зумовлена граматичною асиметрією мов і змінює синтаксичну структуру терміна: *translation competence* – *компетентність перекладу*, *terminology management* – керування термінологією. Модуляція ж забезпечує природність висловлення, застосовуючи контекстуальну заміну або змінюючи концептуальний аспект: *sound quality* – *якість звуку*, *bring the profession into disrepute* – *підривати авторитет професії*, *sight translation* – *переклад з аркуша*.

Основні труднощі перекладу пов'язані з міжмовною полісемією термінів, коли вибір відповідника залежить від конкретного контексту вживання, як-от у випадку з *review* (*огляд / рецензування*) та *adaptation* – (*приспосовування / адаптація*). Змішування близьких понять зумовлює другий тип складнощів: наприклад, *revision* (*двомовне зіставлення*) часто помилково отожднюють з *editing* (*одномовне редагування*), а *quality assessment* (*оцінювання якості*) – з *quality assurance* (*забезпечення якості*). Третій вид складнощів зумовлений варіативністю значень. Приміром, термін *post-editing* має кілька відпо-

відників (*постредагування, редагування машинного перекладу*), вибір яких залежить від корпоративних стандартів. Проблемність перекладу спричинює й культурно-інституційною лакунарність, що потребує описового перекладу для відсутніх у вітчизняній практиці реалій: *community interpreting* (*усний переклад у соціальній сфері*), *duty of care* (*обов'язок забезпечення належного рівня захисту*) та *safeguarding procedures* (*процедури забезпечення безпеки вразливих груп*). Такі випадки потребують подальшого опрацювання в межах національної стандартизації.

Висновки. Семантичний аналіз виявив характерні для нормативного дискурсу риси досліджуваної терміносистеми: домінування абстрактних понять, що позначають компетентності, процедури й критерії оцінювання; мінімальну метафоризацію, представлену здебільшого десементизованими одиницями; помірну полісемію, зосереджену в термінах із широким міждисциплінарним уживанням. Структурний аналіз підтвердив абсолютне переважання двокомпонентних термінів, зокрема моделей *N + N* та *Adj + N*. Зіставлення англійських і українських структур виявило міжмовну асиметрію: компактні атрибутивні конструкції англійської мови в українських відповідниках розгортаються у словосполучення з відмінковим керуванням або трансформуються через прикметниково-іменникові структури, що зумовлено граматичною природою української мови та обмеженістю атрибутивного вживання іменника в ній.

Підтверджено, що жодна з перекладацьких стратегій (транскодування, калькування, транспозиція, модуляція та експлікація) не є універсальною, а їх вибір визначається прагматичними вимогами цільового тексту та структурно-семантичними властивостями й ступенем усталеності терміна в україномовному фаховому середовищі. Найбільше труднощів спричиняють міжмовна полісемія, термінологічна варіативність та культурно-інституційна лакунарність, яка є особливо показовою для розуміння стану україномовної перекладознавчої терміносистеми та потреби в її подальшій стандартизації.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні стандартизованих українських відповідників і створенні галузевих термінологічних баз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бялик В. Д., Попович Ю. В. Поняття термінології та терміносистеми в сучасній лінгвістиці. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Т. 31 (70). Час. 2. С. 206–211.

2. Гарапко В. Структурно-семантичні особливості англomовних педагогічних термінів : монографія. LAP LAMBERT Academic, 2018. 101 с.
3. ДСТУ 3966:2009. Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять. [Чинний від 2010-07-01]. Вид. офіц. Київ, 2010. 34 с.
4. Дяков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичний та соціолінгвістичний аспекти : монографія. Київ : KM Academia, 2000. 216 с.
5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017. № 2179-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 22.03.2026).
6. Сімкова І. О. Професійні стандарти у галузі перекладу і освітні вимоги до його навчання. *Вісник Національного авіаційного університету. Педагогіка. Психологія* : зб. наук. праць. 2016. Вип. 1 (8). С. 115–119.
7. Стандарти підготовки перекладачів: загальний огляд (на прикладі України, Південної Кореї, США, Австрії) / О. О. Павленко та ін. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. Т. 2. № 6. С. 148–152.
8. Cabré, M. T. Terminology: Theory, methods and applications. Philadelphia, PA : John Benjamins, 1998. 248 p.
9. EMT COMPETENCE FRAMEWORK–2022 (=European Master's in Translation competence framework for 2023–2028) / The EMT Board and Competence Task Force, October 2022. 12 p. URL: https://commission.europa.eu/system/files/2022-11/emt_competence_fw_2022_en.pdf (дата звернення: 22.03.2026).
10. Kumar, N. Understanding Optimum Professional Standards: Definition and Key Principles. 2023. URL: <https://blocktxm.com/understanding-optimum-professional-standards-definition-and-key-principles/> (дата звернення: 22.03.2026).
11. Legarski, R. Terminology: The Systematic Study and Application of Terms Across Disciplines. *Word-Gate.com*: official site. URL: <https://terminology.word-gate.com> (дата звернення: 22.03.2026).
12. Rieger, B. B. Definition of Terms, Word Meaning, and Knowledge Structure. *Terminology and Knowledge Engineering*. Frankfurt/M., 1988. Vol. 2. P. 25–41.
13. Suonuuti H. Guide to Terminology. 2nd ed. Helsinki : Tekniikan Sanastokeskus, 2001. Vol. 8. 22 p. URL: https://nordterm.net/filer/publikationer/guider/Guide_to_Terminology.pdf (дата звернення: 22.03.2026).
14. UK National Occupational Standards in Interpreting. CILT, the National Centre for Languages. London, 2006. 72 p.
15. UK Translation National Occupational Standards. CILT, the National Centre for Languages. London, 2012. 38 p.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 08.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.05.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026